

FIZIKA FANINI O'QITISHDA TALABALARNING TEXNIK QOBILIYATINI OSHIRISHDA ISHLAB CHIQUVCHI AMALIYOTINING O'RNI

Ergasheva Muqaddasxon Abdumajitovna¹,

Goyibova Nargiza Ziyaxonovna².

Abdurazaqov Akmal Akramjonovich³,

Namangan davlat universiteti dotsenti¹,

Namangan muxandislik texnologiya instituti o'qituvchisi²,

Namangan davlat universiteti talabasi³

ANNOTOTSIYA:

Ushbu maqolada Fizika fanini o'qitishda talabalarning texnik qobiliyatini oshirishda ishlab chiqarish amaliyoti natijalari bo'yicha o'rganish, hamda oliy ta'lim muassasalari va ishlab chiqarish korxonalarining integratsiyasi malakali mutaxassislar tayorlashda ahamiyatini tahlil etishdan iborat.

Kalit so'zlar: malakaviy amaliyoti, texnik qobiliyat, innovatsiya, o'quv-tanishuv amaliyoti, ishlab chiqarish amaliyoti, ekspluatatsion-texnologik amaliyot, bitiruv malakaviy ishi.

РОЛЬ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ПРАКТИКИ В ПОВЫШЕНИИ ТЕХНИЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ СТУДЕНТОВ ПРИ ПРЕПОДАВАНИИ ФИЗИКИ.

Эргашева Мукаддасхан Абдумаджитовна¹,

Гойибова Наргиза Зияхановна²,

Абдуразаков Акмал Акрамжонович³.

Доцент Наманганского государственного университета¹,

преподаватель Наманганского инженерно-технологического института²,

студент Наманганского государственного университета³.

АННОТАЦИЯ:

В данной статье анализируется значение интеграции высших учебных заведений и производственных предприятий в подготовке квалифицированных специалистов, а также изучения результатов производственной практики в повышении технических способностей студентов по физике.

Ключевые слова: квалификационная практика, техническая способность, инновация, учебная практика, производственная практика, оперативно-технологическая практика, выпускная квалификационная работа.

THE ROLE OF INDUSTRIAL PRACTICE IN INCREASING STUDENTS' TECHNICAL ABILITIES IN TEACHING PHYSICS.

Ergasheva Mukaddaskhan Abdumadzhitovna¹,

Goyibova Nargiza Ziyakhanovna².

Abdurazakov Akmal Akramzhonovich³

Associate Professor of Namangan State University¹, teacher of Namangan Engineering and Technology Institute², Student of Namangan State University³.

ABSTRACT:

This article analyzes the importance of the integration of higher educational institutions and manufacturing enterprises in the training of qualified specialists, as well as the study of the results of industrial practice in improving the technical abilities of students in physics.

Key words: qualifying practice, technical ability, innovation, educational practice, industrial practice, operational and technological practice, final qualifying work.

Bugungi kunda ta'lim muassasalarida fizika fanini o'qitish sifatini oshirish, ta'lim jarayoniga zamonaviy o'qitish uslublarini joriy qilish, iqtidorli yalabalarni saralash, mehnat bozoriga raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlash, ilmiy tadqiqot va

innovatsiyalarni rivojlantirish hamda amaliy natijadorlikka yo'naltirishga katta e'tibor qaratilmoqda.

SHu bilan birga, sohada yechimini topmagan qator masalalar fizika sohasidagi ta'lim sifati va ilmiy tadqiqot samaradorligini oshirishga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshirish zaruratini ko'rsatmoqda.

Fizika fani bo'yicha ta'lim sifati tubdan oshirish, yuqori malakali pedagog va ilmiy xodimlarni tayyorlash, ta'lim muassasalarini zamonaviy laboratoriyalar, darsliklar va boshqa o'quv jihozlari bilan ta'minlash, ilmiy tashkilotlarning salohiyatini rivojlantirish, ularning faoliyatini samarali tashkil etish, ilm-fan va ishlab chiqarish sohalari o'rtasida o'zaro yaqin muloqot va hamkorlikni yo'lga qo'yish hamda talabalarni ishlab chiqarish amaliyotlariga jalb etish, ularni kasbiy qiziqish va faoliyatlarini yanada mustaxkamlaydi. Oliy ta'lim, ayniqsa texnika oliy ta'lim muassasalarida talabalarning ta'lim olayotgan yo'nalishlari bo'yicha nazariy va amaliy jihatdan tayorlashda amaliyotlar muhim ahamiyatga ega hisoblanadi. Malakaviy amaliyotlarning kurs va semestrlarga taqsimlanishi hamda bajariladigan ishlar hajmiga qarab talabalar amaliyoti to'rt turga bo'linadi: o'quv-tanishuv amaliyoti, ishlab chiqarish amaliyoti, ekspluatatsion-texnologik amaliyot va bitiruv malakaviy ishi oldi amaliyoti. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti rahbarligida ishlab chiqilgan «O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi» mamlakatimizda ta'lim tizimining rivojlanishining asosiy g'oyalari mazkur tadqiqotga ilmiy metodologik asos bo'ldi. Talabalarning texnik ijodkorlik faoliyatini rivojlantirish va ularda kasbiy kompetentsiyalarni rivojlantirish bo'yicha tadqiqot ishlarini olib bormoqdalar.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 29 dekabrda Oliy Majlisga Murojaatnomasida oliy ta'lim muassasalarida fizika fanlarini o'qitishning integrativ printsiplarini joriy etish, yangi va ta'lim bozorida talab yuqori bo'lgan mutaxassisliklar bo'yicha kadrlar tayyorlashni yo'lga qo'yish orqali yoshlarning fizika ta'limi bilan qamrab olish darajasini oshirish lozim [1].

Ta'lim tizimini isloh qilish, o'quv fanlari mazmunini boyitish, o'qitishda ilg'or texnologiyalarni joriy qilish, ta'lim va ishlab chiqarish korxonalarining hamkorligini ta'minlash, mutaxassis kadrlarni zamonaviy bilimlar bilan qurollantirish va ularning bandligini ta'minlash masalalari soha olimlari tomonidan atroflicha o'rganilgan.

Rivojlanish omili ko'p jihatdan kadrlarning aqliy salohiyati va mehnat qobiliyati ko'nikmalariga bog'liq bo'lib, ular ishlab chiqarishda o'sish sur'atlarini belgilab beraётgan bir paytda bu boradagi tadqiqotlar o'z yo'nalishi va tarmog'ini kengaytirib borishi kuzatilmoqda. Ishlab chiqarish amaliyatlari talabalar va ish beruvchilar kasbiy ma'noda aloqa o'rnatadigan birinchi qadamlardan biridir. Ushbu hamkorlik tashkilotlarga har xil hissa qo'shadi. Ko'pgina muassasalar stajirovkadan o'tish orqali doimiy ish uchun korporativ madaniyatiga mos nomzodlarni aniqlaydilar. O'qishni tugatgandan so'ng u ishlagan muassasada ishlaydiganlar soni ancha ko'p. Chunki muassasalar ilgari ishlagan (stajirovka, yarim kunlik ёki ko'ngilli) va ijobiy taassurot qoldirgan nomzodlarga ustunlik berishadi. SHu bilan birga, ba'zi maxsus loyihalar vaqti-vaqti bilan amalga oshirilib, mavjud ishchi kuchlarini qo'llab-quvvatlayotganligi sababli quyi byudjet muassasalari uchun amaliyot dasturlari. Amaliyot har bir sohada nazariy ta'limni qo'llab-quvvatlaydigan amaliy o'quv usuli ekanligi ma'lum. Nazariy ta'limga hissa qo'shishdan tashqari, stajirovkada qatnashgan talabalarga mas'uliyatni olish, aloqa va kasbiy ko'nikmalarni rivojlantirish, kasbni o'rganish, korporativ madaniyat tushunchasini o'rganish kabi masalalarda ijtimoiy mas'uliyatni o'z zimmasiga olishga imkon beradi. Ishlab chiqarish amaliyotini o'tash uchun joy tanlash masalasida talabalar turlicha xatti-harakatlarni namoyish etishlari mumkin, bu ularning kasbiy bilim va ko'nikmalarini rivojlantirish uchun juda muhimdir [2]. Amaliyot yozgi davrda o'tkaziladigan maktablarda, ayniqsa shahar tashqarisida tahsil olayotgan talabalar o'z oilalari bilan ko'proq vaqt o'tkazish uchun o'zlarining oilalariga yaqinroq joylashgan korxona va tashkilotlarda amaliyot o'tashni istaydilar.

Amaliyot davomida talabalar o'qishni tugatgandan so'ng qanday ish bilan shug'ullanishlari to'g'risida tasavvurga ega bo'lishlarini hisobga olsak, amaliyot davomida yuz beradigan narsalar ularning kasbga bevosita yoki bilvosita qarashlarida o'zgarishlarga olib kelishi mumkin

Amaliyot talabalarning ta'lim jarayonida olingan nazariy bilimlarni mustahkamlash uchun imkoniyat yaratiladi. Amaliyot o'quv yili davomida o'quv dasturidagi mavzular to'g'risida ma'lumot beradi, talabaning ongini o'zgartiradi, uning talqinini va baholash qobiliyatini oshiradi, kelajakdagi kasbiy hayot haqida bilimga ega bo'ladi, kelajakda ish hayotida javobgarlikni o'z zimmasiga oladi,

o'zining kasbiy bilim va ko'nikmalarini rivojlantiradi, ish etikasi, bo'ysunuvchi va ustun munosabatlarni o'rganadi. va uning tajribasiga hissa qo'shadi [3].

Hozirgi davrda talabalarning yuksak rivojlangan texnika va axborot texnologiyalari, kasbga bo'lgan qiziqish hamda intilishlari katta. SHuning uchun ishlab chiqarish amaliyotlarini o'tash jara'ida integrativ bilimlarni zamonaviy axborot texnologiyalari, jumladan, kompyuterdan foydalanib o'rganish bo'yicha tavsiyalar berib borildi.

Xulosa o'rnida shuni takidlash joizki mutaxassislar tayyorlash sifatini ta'minlashda ishlab chiqarish korxonalari va oliy ta'lim muassasalari o'rtasida integratsiyani ta'minlash bo'yicha talabalarning dunyoqarashlari, ularning ta'lim yo'nalishlari bo'yicha qiziqishlari, amaliyot o'tash joyini tanlash bo'yicha yondashishlari tahlil qilindi. Texnika oliy ta'lim muassasalarida bakalavrlarni tayyorlashda integrativ yondashuv mutaxassislikka oid malaka, ish-harakat usullari, qiziqish va intilishlari yaxlitligini ta'minlash uchun qo'llanildi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. «Oliy ma'lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirishda iqtisodiyot sohalari va tarmoqlarining ishtirokini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida» 27.07.2017 y., PQ-3151, O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 30-son, 729-modda.
2. Аскарлов, И. Б. (2016). Подготовка к исследовательской деятельности будущего педагога профессионального обучения. Педагогическое мастерство (pp. 39-42).
5. Begmatov, B. Ya. (2020). Texnika oliy ta'lim muassasalarida talaba amaliyoti tadqiqi.